Heyermans' Camera

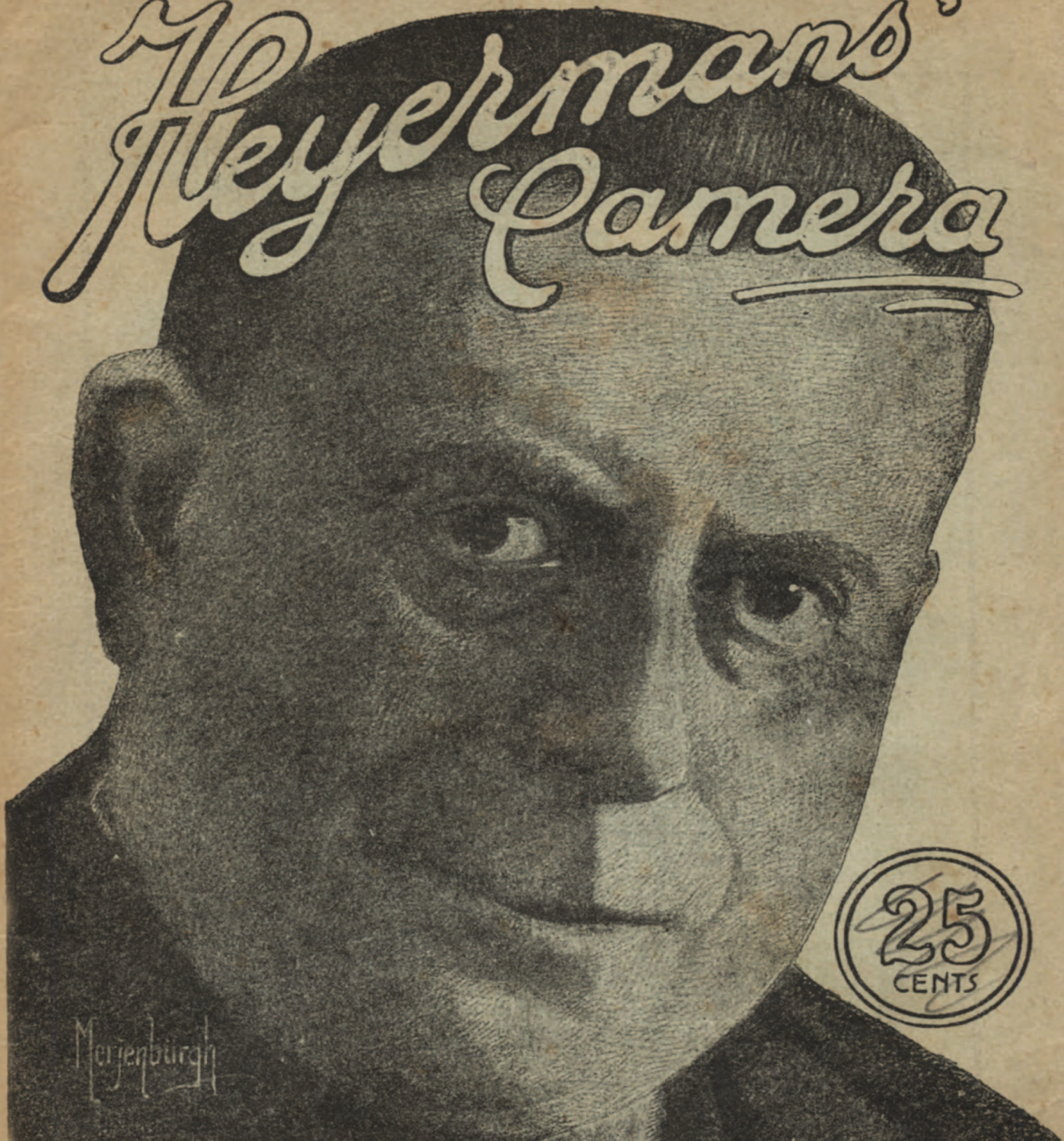

25 CENTS

Angstig Geheim achter het bed

Levensschetsen

DOOR

HERMAN HEIJERMANS Jr.

(S. FALKLAND)

N.V. A.W. Segboer's Uitgevers-Mij. Den Haag.

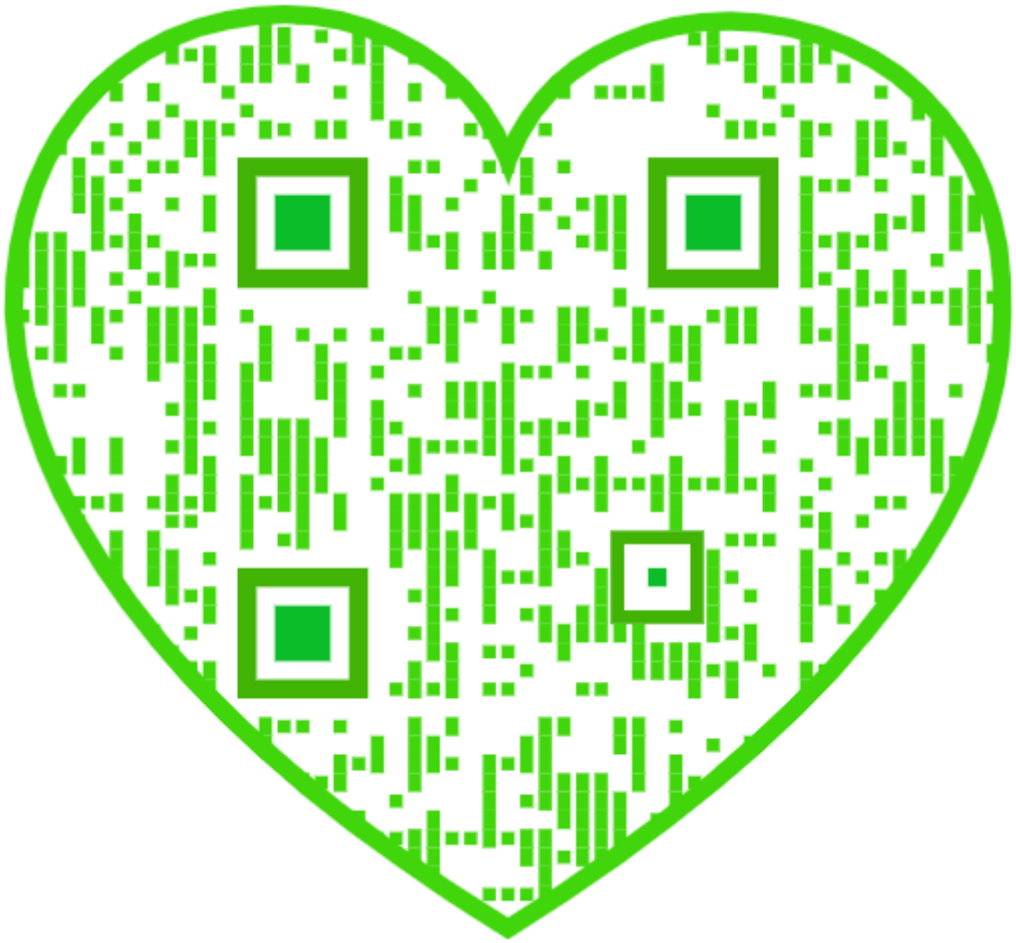

SERIE VERMAKELIJKE, ONDERHOUDENDE EN POPULAIR-WETENSCHAPPELIJKE BOEKJES.

Twaalf Gezelschapspelen met Kaarten, door C. Bend . . . . . 35 cents
Uw toekomst uit getallen lezen, door Magda . . . . . 60 „
Goochelkunstjes met papier, door Dolf Kramers . . . . . 60 „
Minne-Orakel, door Dorrie . . . . . 60 „
Droomen en Visioenen, door Thérèse Mooy . . . . . 60 „
Wat het gezicht zegt, door Magda . . . . . 60 „
Wat een huisvrouw weten moet, door M. Kroesen Abink . . . . . 60 „
Buikspreken, door Wim Thiange . . . . . 60 „
Gezelschapsspelen voor Jong en Oud, door Truus du Graud . . . 60 „
Hypnotisme, door Stephan Martin . . . . . 60 „
Billardtrucs, door Practicus . . . . . 60 „
Silhouetten, (Handschaduwbeelden) van Pim . . . . . 75 „
De Salon-Artist, door Kees Manning . . . . . 75 „
Dansen en hoe het te doen, door Tine van Aalst . . . . . 75 „
De Amateur-Boeienkoning, door Gordanius . . . . . 75 „
Goochelkunstjes voor Iedereen, door Han de Lange . . . . . 75 „
Nieuwe Kunstjes met Horloges, Ringen, Zakdoeken en Vlaggen, door Dik van Dongen . . . . . 75 „
Wonderen der Chemie, door Piet van der Sluys . . . . . 75 „
Goochelkunstjes voor Kamer en Tooneel, Cees de Rooy . . . . . 75 „
Kunstjes en Puzzles met Vragen en Antwoorden, door Jan Vermeers 75 „
Kunstjes met Kaarten en eenvoudige Hulpmiddelen, door Jo de Brie 75 „
Goochelen met geld, door Kees Lagooy . . . . . 75 „
Wat de Hand zegt, door Magda . . . . . 75 „
„Getapt Zijn", Etiquette voor Dames en Heeren, door J. van Mars 75 „
Wat de Kaarten zeggen, door Magda . . . . . 75 „
Gemeenschap met het Hiernamaals, door William T. Stead . . . . 75 „
Uw Toekomst Weten?, door May Amend . . . . . 90 „
Kunstjes met kaarten zonder Hulpmiddelen, door Jim Adé . . . . 90 „
Eenvoudige Goocheltoeren die ieder doen kan, door Ben van Raalt 90 „
Droomboek, door Chris de Lee . . . . . 90 „
Goochelen in de Huiskamer, door Han de Lange . . . . . 90 „
Nieuwe Kunstjes met Kaarten, door Chris de Veine . . . . . 90 „
Graphologie (Handschriftkunde), door G. de Waart . . . . . 90 „
Droomlexicon, door Magda . . . . . 90 „
Contract- en Royal Auction Bridge, door C. Bend . . . . . f 1.50

Ieder werkje is voorzien van een pakkende in twee kleuren gedrukte omslagteekening en zijn verkrijgbaar in elken Boekhandel, aan alle stads-kiosken en na ontvangst van post-wissel (of giro No. 70927) bij

N.V. A. W. SEGBOER'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
's-GRAVENHAGE.

ANGSTIG GEHEIM ACHTER HET BED

ANGSTIG GEHEIM ACHTER HET BED

LEVENSSCHETS

DOOR

HERMAN HEIJERMANS JR.

N. V. A. W. SEGBOER'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ
'S GRAVENHAGE

„Nee, nee, mams!" viel ze beleedigd uit, en ze kreeg op 't laatste oogenblik zenuwtrekkinkjes om 'r neus, of ze toch nog zou gaan huilen: „z ij hoeft niet op me te passen. Dat kan ik zelf wel. 'k Ben geen b a b y meer..."

„Goed dan, schat," suste moeder, nerveus de knoopjes van 'r niet meer sluitende, plots te klein geworden handschoenen, met wringende rukken be-vechtend — de straatdeur stond aan — 't leek of 't paard voor 't op 't laatste moment bestelde rijtuig, ongeduldig de keien beschraapte, om te waarschuwen dat de trein ook wel 'ns op tijd vertrok: „goed dan, m'n kind: a l s je maar op jezelf past, en niet te wild de trappen opholt, en op de kleine beentjes in je soep let, en je eten k a u w t, en blàást als 't te warm is, en niet te lang in den tuin blijft spelen, en 'n doek om je hals knoopt, want we krijgen ander weer, en geen deur open doet wanneer 'r gebeld wordt of Christien moet 'r bij wezen, en je haar goed borstelt met 'n vlecht 'r in, voor je naar bed gaat, en niet liggen lezen, en, en..."

„Mams, hou asjeblief op: 'k ben toch al meer alleen geweest... Als je nog langer treuzelt, verzuim je den trein, en dan zal je wat hooren..."

Gejaagd, met moeite 'r blijdschap bedwingend, de zotte blijdschap, die in 'r rumoerde en zong — van haast 'n heelen dag je eigen baas te zijn — te kunnen doen en laten wat je wou — lekkertjes dit en fijntjes dat — terwijl ze nog geen paar uur gelejen met dikke, heete, biggelende tranen voor 't raam aan de straatzij had zitten kniezen, omdat zij niet mee mocht om „vadie" af te halen, „vadie" die zóó-iets-snoezigs, zóó-iets-wat-anderen-niet-hadden, dat-ie 't tot de laatste minuut voor 'r geheim hield, zou meebrengen... Raar en vreemd, maar echt waar... 'r hielp geen jokken tegen: nou mams, geëchauffeerd, op 't punt stond in

't rijtuig te stappen, moest ze 'r warm gezichtje bedwingen en 'r proestenden, verraderlijken adem inhouden, om 't niet te laten merken, dat ze wel had kunnen zingen van leelijk plezier. Ze kon 't niet helpen, maar na 'r kinderachtig verdriet van thuis te moeten blijven, hunkerde ze nu in de grillige stemming van kamerbleek kind, dat altijd verwend was geworden, dat als 'n door angstige ouders bewaakte kasplant grooter dan 'r jaren leek, doch zwakjes, tenger en soms was-bleek, naar 't dichtklappen van de deur en 't heenratelen van de rijtuigwielen met de moeder, die in 'r eigen zenuwgedoe versponnen zat, en zoo'n schrikkelijke poos noodig had, om weg te komen.

„Mevrouw," waarschuwde nu ook Christien — voor die beredding was ze voor dag en dauw opgestaan —: „'t het buiten al geslagen... Je haalt 'm nooit..."

Dat zwiepte op. 'n Valiesje werd gegrepen — 'n parapluie aangedragen — 'n pakje verfrommeld — en nog even terug de kamer in voor de sleutels — en wat haastige kussen — en 'n gewenk uit 't portierraam — en toen nog even 't hoofd door 't kozijn — 'n glas melk met 'n ei voor 't kind om vier uur — vooral niet te vergeten — en niet de knip op de deur — en de tafel dekken voor meneer als-ie nog wat wou eten — en dag, dag, dag, schat — niet op de tocht — dag, dag, dag, Do!... Meer hoorde je niet, want 't paard nam 'n schuiver en de ijzeren wiele-banden knoersten en rammelden of 'r 'n dozijn klepperlieden van de Vuilniskar aan 't porren waren.

„Siesoo, nou bennen we met z'n tweetjes alleen," zei Christien 'r dadelijk 'r gemak van nemend, en voor de tweede maal happend van 'r boterham-pillen, waarin ze pas één enkelen halvemaan-hap, maar een van je welste, had kunnen bijten.

„Fijn," babbelde 't kind, verlucht-snuivend, al voelde ze vluchtigjes de openbarstende leegheid van 't huis aan: „en nou zal 'k je zóó helpen, zóó met alles helpen, dat je strakkies niks meer te doen heb, wat...? Zal ik vast kijken of 'r eieren in 't hok zijn, watte?"

„Dat mag-ie toch anders ook niet voor je schoone smul en je goeie jurk, as moeder thuis is," weerde Chris af, maar zoo slapjes en met zulke-oogen-van-doe-'t-toch-maar, dat Do, of ze 't iederen

morgen voor taak had, de bus met de maïs en gerst uit 't kastje onder de bordenrekken greep, en 'r snerpend-fluitend den tuin mee in-bombardeerde- in-b o m b a r d e e r d e, want 't grint en de kiezels spoten onder 'r wilde voetjes tegen de schuttingen op, 't zaad rakette als castagnetten-slag langs de wanden der bus, en 'r montere lippen floten 'n zoo schril turf-in-je-ransel, dat de haan z'n heftigst-alarmeerenden roep liet hooren en de kippen uit 'r vadzig gedut te hoop stoven.

„Nou, nou, niet zoo gulzig — je beurt afwachten — allemaal wat," redeneerde ze, en 'r kleine grabbelvingers strooiden 't voer tusschen de mazen. Gos, gos, wat 'n uitgehongerde haan, om zelf de dikste maïskorrels te dieven — de krielkip kreeg natuurlijk weer niks. En of je 'r an den anderen kant van den ren 'n handjevol voorhield: ze zag niemendal — net as de huisnaaister, die je niet goed in d'r groene oogen kon kijken met 'r lange wenkbrauwharen en de t w e e brillen op 'r neus. Precies as moeder of Christien 't dejen, liet ze nou 't valdeurtje van 't leghok neer, loerde door 't venster-gaatje, of 'r „niemand" op de eieren zat — want die eene keer, toen de kippen in den tuin waren gekommen en de haan over de schutting was gevlogen, en 'r 'n nijdige boodschap van den meneer-met-de-appelboom was geweest, dat-ie 't an de politie zou zeggen as 't nog is gebeurde, en dat je dan in de gevangenis kon raken, had Christien gezeid, die eene keer vergat ze nooit, omdat ze 'r 's nachts met 'n gil van was wakker geworden... O. O. Gossie, gossie, dat die kippen nou nooit zindelijk na buiten gingen, dat ze overal groote-ba dejen... D'r lag 'n heel-groot ei, maar zoo achterin en zoo vies... „Christien! Christien!... 'r Is d'r een! Maar ik ken d'r niet bij! Kom-ie effetjes..." „Het dat zoo'n haast?" schreeuwde de meid van uit de keuken: „eerst me boterhammen, hoor-ie?"... Nee, wachten kon ze niet. As iets most gebeuren, most 't dadelijk. En weer fluitend — ze leek wel 'n straatjongen, en moes wou 't niet hebben — dribbelde ze de tuinkamer door, de vestibule in, naar den parapluiestandaard, waar vader z'n stok altijd neerzette as-ie thuiskwam. Anders stond 'r van alles, vanmiddag enkel mammie's nieuwe parasol met 'n beenen ring, parasol, die ze achtergelaten had, omdat je zeker regen kreeg. Even aarzelde

Do. 't Mocht niet. 't Mocht b e s l i s t niet. Maar ze was al zoo lang verliefd op dat beeldje geweest, op die echte p o p p e-parasol, op de zij, die van rood naar rose en goud vervloeide, as je 'r in de zon zag, op de snoezige kwastjes en 't geheimzinnig knopje, waarop je enkel met 'n pink had te drukken, om de kap te laten openspringen, dat ze bijna de kippen, de openstaande deur van 't leghok, 't minder-smakelijke van de eierschaal en de bus met 't voer vergat, zóó-als de parasol in 't keurig foudraal 'r kinderverbeelding op slag fascineerde. Hoe dikwijls had ze bij zonnig weer niet gevraagd: „Moes, mag ik 'r?", of „Moes, mag ik 'r enkel in den tuin mee wandelen, hè toe, hè toe, moes-lief!", maar omdat ook Moes 'n vrouw was en 'r zwakke plekken had, en Do al zooveel van 'r bedorven had, was 't altijd 'n stellig néé geweest en gebleven. Nu was 't beeldje, 't snoepje in 'r bereik en de lieve oogen, waaraan ze gehoorzaamde, waren 'r niet. Ze zou 'r twee tellen voor 't ei nemen, om met de punt van de taas 'n zetje te geven — en dan weer op 'r plaats of boven in de slaapkamerkast, waar ze altijd bewaard bleef. Bedaarder, bedachtzamer van stap — as Christien 't zag, was 't mis — liep ze op 'r teenen naar 't leghok. 't Ei wentelde sloom naar 't daglicht — de deur klepte toe, 't schuifje werd omhoog getrokken — de haan zei „Tjok, tjok!" — alles in hemel en op aarde was weer in 't gave evenwicht van 'n Zondagmiddagje met zonnevlagen en donker-druilige gapingen — de takken in den tuin van den meneer-met-den-appelboom, wiegelden en schuddebolden in den wind, die om den hoek heendrong — de wolken, loodgrauw, bruin-troebel, aan flarden gescheurd, joegen mekaar na over 't telkens weer gul-blinkend, licht-kaatsend blauw — de huizen schoven aan in 't neerkegelend zonne-gevloei en gromden terug in de norsche slagschaduwing — 'r klonken wat verre kinderstemmen, of ze door de huiswanden heenfilterden — 'r klepte 'n zangerig klokje — 'r was stilte, regelmaat, evenwicht — alleen 'n onrustig anderskloppend kleuter-hartje bonsde onder 'n kraakwit schouderschort, toen 'n foudraal op de kiezels glee en 'n onvertogen vingertje 'n dot van 'n parasol openveerde, Maar omdat geen paar oogen, dat alle schuld in je verborgen binnenste zag, je verwijtend bekeek, niemand op je lette, werd

't dolletjes over de grintpaden, onder die parelmoerende lampekap, aan te stappen, 't kippenhok met den bewonderenden haan en de wat-zie-jij-er-uit-kakelende kippen voorbij, en zoo in 't zicht van de meisjes van links, die 'r niet mochten groeten en in 'n ponney-wagen met 'n knecht-met-'n-bandje-om-z'n-pet, schrikkelijk-opgeprikt uit rijden gingen, en van de jongens en meisjes van rechts, die soms stiekum de tong tegen 'r uitstaken, en proppen papier met appeleschillen 'r in, bij hullie en bij den meneer-met-den-boom- over de schuttingen keilden. Fijn. Om bij te dansen van plezier. De paadjes rondkuieren met je hoofd achterover en 'n gezicht van ik-geef-niet-an-de-deur, ik-ken-jullie-niet, ik-mag-niet-eens-met-jullie-omgaan, ik-zou-me-voor-zulke-bedelkinderen-geneeren — langs de grasbanden en de perkjes kleine stapjes-van-ik-ben-de-prinses-uit-'t-groote-prentenboek uitmeten, en 'n mond trekken of je niks van dat o o r d i n e e r e eten beliefde, en de parasol, de lichtende taart, de kleurentol, de snoes, de beeldig-doddige boven je hoofd, schuin-achterover, en de ivoren ringknop tusschen je duim en je wijsvinger of je 't alle dagen gewoon was onder iets zoo p r a c h t i g s as Moes 'r nieuwe parasol te loopen. „Wat voer jij in gosnaam uit, merakel-van-'n-kind!", viel Christien uit, nu ze eindelijk 'r boterhammen op had: „mot 't weer hommeles geven? Zal je 'm daalijk op z'n plaats terugzetten. Je het toch gehoord dat ik 'm na boven most brengen?" ... „'k Zal 'm niet kapot maken, hoor", zei 't meisje, en omdat de oude dienstbode om 'r parmantig gedoe schaterde, begon ze nog ééns zoo nuffig, ingebeeld en met hikkende heupjes onder 't afdakje van rood, rose en golvend goud te manoeuvreeren. Nou was ze heelemaal dame, erg-rijke dame, die 'r inkoopen ging doen. Daar bij 't kippenhok was de slager, maar zelfs i n de winkel hield ze 'r parasol boven 'r hoofd, want as je 'r dichtdee, was 't niet meer dàt. „Wil u asjeblief 'n half pond doorregen lapjes, maar asjeblief erg malsch en niet te vet, bij Mevrouw Coupil laten bezorgen? Dag slager!" Dan was de wandeling naar den kruidenier, op den hoek naast de rhabarberplant: „Kruijenier, wil u asjeblief bij Mevrouw Coupil 'n pond suiker, 'n pak lucifers, 'n bus poederchocola voor jongejuffrouw Do en 'n bus biscuits voor as ik levertraan geslikt heb, laten anreiken? U zet 't wel

op de rekening? Mijn man komt morgen uit Engeland terug en dan verreken ik alles ineens met u. O, is dat koekje voor m'n dochter Do? Hier Do, dat is voor jou. Zou je meneer niet bedanken? Dank u wel, kruidenier. Dag kruidenier..." Van den kruidenier naast de rhabarberplant, stapte ze dikdoenerig-gemanierd onder de parasol naar den groentewinkel, tweede laantje links bij de kraan van de waterleiding: „Dag juffrouw-van-de-groente. Wat kosten de gestoofde peren? O, dank u. Vier, vijf gulden? Laat u maar twee pond bezorgen bij Mevrouw Coupil, maar weegt u asjeblief waar ik bij ben, want de laatste keer was 'r te min in de flesch. O, nee. Dat was u niet. Dat was de melkboer. Dag juffrouw van de groente. Ja, dat is me nieuwe parasol. Mooi hè?... Nee niet 'r an kommen met uw zwarte vingers. Dan wordt me Mams boos..."

Zoo speelde ze aan een stuk in 't tuintje, zoet, tevreden, 't niet eens merkend dat Mams uit de stad was, pas vanavond laat terug zou komen, en dat Christen bezoek in de keuken had. Ze was zoo in 'r spel van groote dame-met-'n-parasol, die met 'r geld geen raad wist, dat ze nog bij den banketbakker, den poelier, den schoenmaker en den kapper, die 'r haar moest wasschen, druk redeneerend en over-wijs babbelend, als kind dat enkel groote menschen hoorde praten, bezig was, terwijl de lauwe regen langs de baleinen van de nieuwe parasol siepelde en lekstraaltjes gaf, de kippen op stok waren gekropen, de afvoerbuis van de dakgoot als 'n ouwe heer-met-bronchitis kwekkerde, de bladen van de rhabarberplant net als de haan tok-tok zeien, zonder dat ze 'r iets van gehoord of gezien had. Toen, ineens, omdat 't lichtte en 'n blaffende ratelslag uit de wolken, de huizen en den grond dee beven, werd ze uit 'r droom wakker en met 'n verschrikt kindersnuit vluchtte ze de tuinkamer in. De parasol, uit 'r handjes geglipt, door 'n plotselingen aangierenden, stof en blaeren opjagenden rukwind gegrepen, buitelde 'n paar maal bezeten over de neerstriemende planten in de bedden heen, kopje onder, kopje boven, en tuimelde met 'n kwak tegen 't gaas van den ren. Je lette 'r eerst niet op, want weer schoot 'n paarse straal langs den indigo-hemel en weer beukte 'n mokerslag, ketsend, 't hemelruim kapot rameiend en met plomp-zware nadreuning de ruiten be-

kloppend. „Da's ingeslagen," kreunde Christien lijkwit in de deur-opening en, op lijfsbehoud bedacht, liet ze, met uit 'r hoofd stuipachtig vluchtende oogballen, snel de Lancasters neer, en met 'n tweede gebaar van nou-bennen-we-gered, draaide ze 't electrisch licht boven de tafel en in weergalooze verspilling naast den schoorsteenmantel, op. Buiten werd 't 'n wolkbreuk, hoorde je 't plassend water 't asfaltpapier van den ren, de veranda en de kiezelpaden behagelen, leek 't of de overborrelende goot 't plaveisel met zweepslagen beknalde — binnen dronken ze thee, somber-zwarte, met veel melk 'r bij voor 't kind, en pas toen de zon de Lancasters bekwijnde, dorst Do naar buiten kijken, naar de zij van den kippenren, waar de haan en de hoenders naarstig bezig waren de zijden flarden van 't parasol-skelet, dat tegen 't gaas ingebaleind lag, te beplukken.

Zonder dat Christien, die voor 't middageten moest zorgen, 't zag, had ze in den tuin met de geknakte bloemhoofden, 't benepen propje foudraal opgeraapt en de verbogen baleinen, waaraan nog wat wimpeltjes roode zij halfstok hingen, in 'n oud Predikbeurtenblad verpakt. 't Moest weg. Uit 't gezicht. Ergens waar Moes 't niet dadelijk vond. Ergens waar je 't zoo kon verstoppen, dat, dat... En dan zou ze 't vannacht of morgen vroeg, as ze bij vadie op den berg in 't grootc bed mocht zitten, heelzachies an z'n oor boven z'n dikken baard vertellen of-ie zoo lief zou willen wezen 'n nieuwe te koopen, want anders zou Mams nog harder huilen as toen hij na Engeland ging. Op 'r teenen de trap op sluipend, zoo langzaam as ze 't nooit dee, liet ze 't langslungelig pakket in de smalle ruimte achter 'r bedje glijden, tusschen de witte plank en den behangselmuur in. Daar had ze wel meer dingen opgeborgen, prentenboeken, flikjes, hopjes, poppekousen en 'n platten harlekijn. Zijn kon 'r met, 'r smalle handjes en 'r tengere polsjes bij. Dat was de plek voor de kleine geheimpjes, nou voor 't groote, angstige. Ze had kunnen huilen. Ze was 'r ziek van. Aan tafel zat ze met 'n bedrukt gezichtje, smal, bleek, met kringen onder de oogen. Ze lette niet op de kleine beentjes in de opgewarmde soep, zooals Moes 't gezegd had, ze dàcht 'r niet an te blazen — ze liet 'r bord wegnemen,

bliefde niks meer, kieskauwde bij de vla, die Christien alleen voor haar had klaar gemaakt, en toen de meid 'r vroeg in bed stopte, ongerust bij 't wit gezichtje onder de goudblonde krullen, keek ze schuw en schichtig naar de zij achter 't bed, waar de dooie parasol lei begraven.

„Je ben toch niet bang nou moe 'r niet is," zei de meid goedig: „ikke blijf op je passen... En as ze d'r zijn, kommen ze je goeien nacht kussen, ook al slaap je — hoor-ie?"

„Ja," fluister-zuchtte 't kind, 't dek over 'r hoofdje heen trekkend. Toch moest Christien tot tweemaal toe weer naar boven, omdat Do — stel je voor: 'n m e n s c h van d i e n leeftijd — tweemaal huilde en rechtop in 'r bed stond. Ze had zoo a k e l i g gedroomd, zoo vreeselijk-angstig — ze sliep eerst voor goed in, toen Chris bij 'r bed bleef zitten en 'r, of ze pas drie was, in slaap z o n g.

Dien nacht werd ze kort gewekt door 't gestreel van 'n baard en door 't gekoester van twee paar oogen. Vadie had 'n heusche parasol voor háár meegebracht. Ze zei niet eens dankje, keek met dikke slaap-oogen naar Mams, en eerst den volgenden morgen biechtte ze snikkend dat v a n a c h t e r 't b e d.

HET WONDERHOK

Daar was 'ns 'n gedrocht, half hyena, half slang, dat alles op z'n weg vernielde, verwoestte en onder de ruige pooten liep. 't Had 'n breeden, lompen, gespierden rug en 'n kwalbuik, die 't groen van de aarde en 't graan van de velden in plettering stuk-scheurde Waar 't ondier zich stortte om 'n prooi te bespringen, werden de landen in razernij doorwoeld, verdorde de oogst, verkwijnden de weiden, leien de moestuinen braak. De adem van den geilen, heeten, kwijlenden muil doodde bloesems, zaden en knoppen en 't broeiend gestaar der pupillen tusschen 't natte wit van de oogen, lokte vogels, eekhoorns, kruipend gedierte, zelfs geiten en schapen in den hijgend-knorrenden strot. Zwiepte de monsterstaart met z'n maliënkolder van schubben en beenige wervels, dan knoersten de zwaarste boomen met stam en wortel uit den kreunenden grond en de heggen der gaarden stoven aan flarden. Stofbuilen ontdampten den bodem en de blaren kolkten in stormdwarreling, als de klauwen van 't monster 'n slachtoffer grepen. Bij nacht spuiden z'n bestiale oogen 'n geel-knetterend vuur, dat de platgetreden wingerds en afgerukte takken dee laaien in vonken, vlammen en smook uitbrassenden gloed. In de rust van den zonnedag en de milde stilte van avond en nacht, kon plots de kreet van 'n gewurgd wouddier opgalmen en soms klaagde 't smartlijk gereutel van 'n hert, dat in z'n stuiptrekking de aarde met z'n gewei en tengere hoeven doorspoorde. De luchten kleurden dan rood, de maan verzwom in troebele angsten en de vogels in de nesten staken trillend de koppen in de veeren, om 't gruwelbedrijf niet te zien. Onder de kudden der dieren gaf 't gegil der gefolterden, 't gekraak der takken, 't gezwiep der wijkende struiken telkens opnieuw 'n panischen schrik. Bevreesd voor 't gerucht in het duister, gehitst door 't loeren der haat spuwende oogen, dan hier, dan daar, vielen ze in waanzinnig verweer mekander aan en 't

gebeurde dat vrienden van gister in 't nachtelijk donker elkaar de tanden in 't vleesch zetten en zoo dol en gejaagd tekeer gingen, dat lammeren en gemzen door de drift van hoeven en hoorns werden vermoord. Dan hieven de paarden de hoofden en met jammerend gehinnik stoven ze weg in 't dal, over mekaar heen, trappend, slaand, bossen uitgerukte manen in de schuimende monden en wat niet vluchtte en week, lei te kreunen tot de lijkgieren neerstreken. Er waren kudden herten, die trillend in luistering stonden en in wilden galop, over bergkammen en greppels heenstortten, en dan nog de geweien blind van woede en angst in de lichamen der reeën boorden. Er waren koebeesten, drachtig en vreedzaam, gek ineens door 'n gesnuif bij 'n boomgaard met welige vruchten, die bij 'n sterker onthutsing de weiden instoven en met gierend geloei de zwakkren vertraden. Soms werd 't 'n klitten en krielen van lijven, botsten paarden op tegen karbouwen, stortten rundren en schapen neer op zieltogende kalvren.

Maar als 't Gedrocht zich zat had gevreten, z'n maag overvol was, de logge bek zich slaaprig vast had gezogen aan de kluiten der aarde, en 't geronk uit de platte, zwarte neusgaten tusschen de bergwanden grommelende echo's opjoeg, was 'r rust in 't dal en verdroegen de kudden elkaar. De paarden graasden, de karbouwen leien languit in 't mollige gras en de jonge beesten verdrongen zich hongrig om de gulheid der uiers.

Op 'n dag, na 'n nieuw gezwelg en geroes, na 'n wellustiger rooven en schenden, sliep 't gedrocht zoo zeker en rustig, zoo op-den-dood-af, dat, wat in vreeze gerend had en zich schuil had gehouden, langzaam-voorzichtig te voorschijn dorst komen. 't Ondier lag met den gedrochtelijken kop op de bloedrige klauwen en de aschgrauwe oogleden met de steeklige wimpers leken zoo loomzwaar gesloten of-ie nooit meer 't groenpaarse vuur van z'n kollen in den nacht zou misbruiken.

„Hij is dood," fluisterde 'n doffer, die tot dicht bij den onzichtbaren muil was getrippeld.

„Nee, nee", zei 'n eekhoorn, zacht op 'n tak balanceerend: „ik hoor z'n geadem en zie hoe 't gras bij z'n neus niet stil durft te staan..."

„Hij slaapt zoo vast", praatte 'n kerkuil van 'n overzij-struik:

„dat je je in geen dagen en nachten ongerust hoeft te maken. Z'n maag is zoo dik, dat-ie geen bloed meer in z'n hersens heeft..."

Van alle kanten, uit de bergkloven, langs de paden, kwamen de lammeren, de schapen en koebeesten, de hengsten, gemzen en reeën, de karbouwen en kalvren, de geiten en hinden. Ze hielden hun adem in, durfden geen verdord blad te bestappen en bekeken den misvormden kop, de kwallen van den muil, de harige lippen, de blootliggende hoektanden en de peezige klauwen van 't tevreden-ronkend monster.

„De lieve God," zei 'n slanke, lenige gems, en 'r dunne pooten beefden van onrust: „heeft de wereld in wondren gezet. 's Nachts tel ik de sterren tot 'k met tranen in de oogen inslaap — en 's morgens, zoo als 'k wakker word, zie 'k vlinders die met bloemen stoeien. Ik ga langs afgronden, 'n leeuwerik drijft in de luchten en 'n kruisspin ligt in 'r web of 't 'n wieg is. Daar denk ik 't mijne van. En dan weer kan 't gegons van 'n bij me zoo danig verbazen als 't gekruip van 'n trilworm. M'n leven, droom ik telkens, zal te kort duren om alles te zien. En hier ligt 'n beest, 'n ondier, dat niets ziet, niets hoort en ons nog angst geeft, als 't machteloos slaapt. Nu hebben we éven rust, hoeven we mekaar niet als wilden te vervolgen... Dat kan zoo toch niet verder. Dat mag zoo toch niet. Heeft 'n mede-dier 't recht ons te folteren en ons tegen elkander op te hitsen? Moeten we 't dulden...?"

„Ik heb," sprak 'n lam schuw voor zich uit: „m'n vreugde aan de wei, als 't parelgras, de gerst en de zandhaver in bloei staan en de muggepooten nog malsch zijn. Dan buig 'k me over de heldere plekken van den vliet, waar 't kroos nog niet heen is gedreven en 'k heb m'n plezier aan de bootsmannetjes, vijverloopers en waterschorpioenen, die in 't zonnetje voor me spelen. Nog nooit heb 'k 'r naar getaald 'n horzel of 'n groenoog te verjagen of 'n landjuffer kwaad te doen. Ik ben blij als 'k dauwdruppels drink en de vogels zingen. Maar als ik hèm hoor, verwond ik me aan distels en doornen en in plaats van 't jonge groen eten we netels en struisriet... Ik wou dat ik niet geboren was..."

„Ik wel," zei 'n duif, en ze waagde zich tot benee op den grond: „jullie weten niet wat wij zien ver boven de toppen van de boomen. Je voelt je zoo licht als de lucht en zoo wit als de zon. Soms vlieg en drijf ik zoo hoog, dat 'k moet zoeken om de aarde terug te vinden, en 's nachts als 'n boomtak me in slaap schommelt, lach 'k om al de vréémde dingen, die wij in den droom met ons meenemen en waarvan jullie niets weet. Als 'k altijd rustig zou durven neerstrijken om 'n beetje voedsel te zoeken — veel heb 'k niet noodig — zou 'k zoo zalig-gelukkig zijn, dat 'k den heelen dag zou tortelen en kirren..."

„Laten we 'm, terwijl-ie ronkt met z'n allen zoo stevig binden, dat-ie geen kwaad meer kan doen," zei 'n hengst, de beenen in moeilijk bedwang en bereid bij 't eerste gerucht achteruit te slaan: „'r is boomschors genoeg om 'm te boeien en 'n muilkorf om z'n bek heen te leggen... 't Is niet te harden dat we elkaar geen rust laten en bij 't minste geritsel der blaren denken dat hij 't is... Bij de laatste vlucht in 't donker heb 'k m'n eigen makkers geraakt en gekwetst. Haat ik jullie? Haten jullie mij?... Nee, nee, nee!... Waarom dan die gruwelen, die panieken, die helsche ellende...?"

„De zaak is," redeneerde de kerkuil met stille bepeinzing: „dat-ie ongevaarlijk is, wanneer-ie geen honger heeft en 'n thuis. Ik heb 'm dikwijls zien zoeken en z'n grommen gehoord. Wij hebben vrienden: hij niet een. Dat maakt 'm kwaadaardig en valsch. Soms neemt-ie z'n draai op stronken en blokken steen. Dan kreunt-ie van pijn. En staat 'n oogenblik later op, om wat-ie bij den weg vindt neer te klauwen. Geef 'm 'n bed, 'n nest, geef 'm zelf 't voedsel dat je wil kwijt zijn, en je maakt van 'n vijand 'n vertrouwbaren vriend!..."

„Zou 't waar zijn?" vroeg 'n merrie: „zou 't vernielen en moorden 'n eind nemen, als we 'n Huis voor 'm bouwden?"

„Voorzeker," meende 'n hagedis, schuchter 't woord nemend: „en als jullie je plechtig verbinden om je niet meer te laten ophitsen en mekaar niet meer te lijf te gaan, zou 't 'n lust worden te leven..."

„De lieve God heeft de wereld zoo schoon geschapen," herhaalde de gems.

Wat de wijze kerkuil gezegd had sloeg in met 'n vaart. Geestdriftig togen ze aan den arbeid, dagen en nachten. Als 't gedrocht verzorgd en gevoed werd en ze alle verschillen onder dàt dak uit den weg ruimden, was 't met de wanhoopsfoltering gedaan, zouden ze mekaar nooit meer onder de hoeven loopen en vernietigen. Het werd 'n eensgezind bouwen van 't Huis. Mollen bij honderden wroetten de aarde omhoog, mieren bij duizenden droegen 't fijne zand aan. 't Heele woud leefde op. Boomen werden doorknaagd, balken gelegd, takken gevlochten. De paarden liepen onvermoeid in 't gareel, de stieren spanden zich zelf in 't juk en als de haan maar even kraaide vlogen de vogels aan met hun vondsten, met veeren en pluimen, takken en dons. En wie niet meewerkte, schonk z'n gaven. Daar had je de padden van de vijverstreken, die de wanden der zalen met schulpen, torentjes, schilden en mantels beleien en de vlinders, die de gangen met karmijnrood, lila, oranje, roomgeel en blauwrood bestreken en de pauwen die zich de staartpennen ontrukten. Er waren pareloesters, die van 't wonder hoorden en de poorten zoo kunstig versierden, dat de glans de harten ontroerde. De vacht van schapen diende voor kleed. Van 't Oosten, 't Westen, 't Zuiden, 't Noorden droegen ze kostbare geschenken aan. Rozen en anjelieren, madeliefjes en orchideeën hingen als feestlijk gewaad aan de arabesken der kleurige zuilen. 'n Koekoek had zich 'n nestje gebouwd in de vergaderzaal en riep met blijdschap 't uur. Al wat keel had zong in 't loover van den voortuin. En toen 't Gedrocht knorrend en grommend ontwaakte en den etensbak zag, dien ze voor 'm gevuld hadden, vrat-ie zich de maag dadelijk vol en bij 't fluiten der merels, 't gurgelgezang van leeuweriken en nachtegalen, bekroop-ie 't bed van meeuwendons en welriekende kruiden.

„Ons Wonderhuis is geopend," zei de gems: „...ik drink op den vrede."

„Ik drink op de verbroedering der rassen en soorten," zei de kerkuil: „we hebben allen 'n taak te vervullen. De tijden zijn voorbij, dat het ruw en bruut geweld de wereld regeerde. Graast thans de voorjaarsweiden, de dijken en bermen af, mijne vrienden! De beschaving, de welvaart, de ontwikkeling der levende

schepsels is verzekerd. Onze veeten ruimen we op deze plek uit den weg. Leve ons Vredeshuis! Hoera!"

Dien glorierijken openingsdag van het Wonderhok, waarin het Gedrocht van pure verveling en weldoorvoed lei te slapen, werd het feestmaaltijd na feestmaaltijd. Men bracht mekaar beleefdheidsbezoeken, hield daverend toegejuichte redevoeringen en bood mekaar de lekkerste beetjes aan. En toen na eenige weken een geschil dreigde te ontstaan over het recht om een lommerrijk plekje van 't dal af te smullen, werd het onder gekweel van dartel-dronkene vogels, 't vroolijk gefladder van non-vlinders, dagpauwoogen, koningsmantels, koolwitjes en paarlmoervlinders, die als beweeglijke regenbogen 't zonlicht doorvlogen, met gretigheid bijgelegd.

„Nooit," zei de gems, die in 't begin 't eerst 'r klacht had geuit: „hebben we zoo onzen dank geuit voor 't kostelijk-prachtige leven. Ik sluit 's nachts van weelde m'n oogen niet meer. Ik adem in aanbidding en verrukking. Het is zoo heerlijk in de dag- en de nachtstilte de opperste wonderen te aanschouwen. Ik ben verliefd op elk ding, dat leeft en beweegt..."

De eenige zorg die de hoofden beklemde was 't Gedrocht, dat telkens dreigde los te breken, als 't niet werd vertroeteld. 't Vrat en 't sliep, snorkte en rekte zich uit, liet zich toestoppen en gromde met splijtende klauwen. Dan droegen ze van heinde en ver brokken aan, die 't bliefde en zonder te danken verslond. Eens, toen-ie niet bijtijds bediend was geworden, snerpte 'n doodskreet in de schaduw van den nacht. De paarden keken met trillende neusvleugels en angstig-geheven hoofden, de moederdieren schudden de jongen van 't lijf, bedacht op behoud en langs de berghellingen dampten de builen van stof onder 't jagend gevlucht van reeën en hinden. De paniek duurde kort. Den anderen morgen droegen karbouwen, stieren, muilezels en hengsten zulke vrachten voedsel aan voor 't Ondier in 't Wonderhok, dat 't knorrend en spinnend en dubbel verzadigd den lodderkop met de gezwollen koloogen op de pooten lei en zoo heftig ronkte dat de balken van 't Hok uit de voegen geraakten.

't Werd stil in 't woud. De vogels bestreken de nesten zonder getjilp, de runderen lagen norsch in de weiden.

Wel leek 't Gedrocht nu getemd en bedwongen, maar de lasten om 't te voeden, te verzorgen, te onderhouden, te koesteren, waren en werden zoo drukkend en sloopend, dat heele kudden 'r onder gebukt gingen en 'r dikwijls honger werd geleden om den muil van den slokop voldoende te vullen.

„Hoe dan ook," zei de kerkuil: „er is vrede. Zoo lang ik leef heb 'k zoo'n rust niet gekend..."

„Het is zalig," zei de duif: „liever lasten en druk dan dat van vroeger!"

„Als 'k maar tijd heb om al de wonderen te zien..." sprak de gems.

Dien tijd kreeg ze niet. 't Gedrocht, daaglijks doorvoed, breedschoftiger dan ooit, tieriger, wilder door de jaren van rust en geronk, woelde 't meeuwendons en de welriekende kruiden van 't makklijke nest. Soms bralde 'n dampen-ploffende adem uit de snuivende neusgaten, loerden de koloogen tusschen de grauwlogge leden en sperde de muil of-ie opnieuw ging vernielen. Hij vrat niet meer. Uren lang staarde-ie woest voor zich uit en scherpte de klauwen aan de opgewoelde bazaltblokken onder 't hok. Hij was ziek. De kracht leek 'm te begeven.

„Goddank," zei de uil: „zoo raken we 'm kwijt. De cultuur heeft 'm gedood. Waar wij zoo lang en zoo ijverig en mét zooveel gezonde argumenten den vrede der levende schepsels hebben bepleit, móést hij ten slotte wel sterven. Ons Wonderhuis heeft dat gedaan. En onze overtuiging!"

Het was 'n zomersche nacht vol zoete geluiden. Bloemkelken bloeiden open en dreven bedwelmenden geur in de wijdte der luchten. 'r Tjirpte 'n krekel en 'n nachtegaal zong met zulk 'n diepe extase dat 'r lied blank-zilverig werd als de schijn van de volmaan. Alles sliep. Er wiegde door 't woud, op de bergen, in de dalen zulk een veilig gerucht van slapende monden, of 'r geen levend schepsel meer was en alleen de nachtwind de blaren der boomen en struiken dee ritslen.

Toen, opkrijschend uit de verdwazing der stilte, huilde 'n snijdende smartkreet. De gems, met 'n bloedende strotwond, brak door de heg van wingerds en stengels — 'r klonk gekraak van ontwortelde boomen — 'r rees 'n gebrul en klagend gehinnik

— 'r proestte warrelend stof of de wind tot 'n orkaan groeide en de aarde dreunde onder den hoefslag van paarden, runderen en dolle karbouwen. Waar de uil had genesteld vonkte 'n knetterend vuur, rook builde omhoog en 't loeien der wild rukkende takken werd overgierd door 't heesche geroep en gejammer der mekaar in doodsangst bestormende dieren. 'n Stier greep 'n hengst op de ijzeren hoorns, 'n merrie vertrapte met koldrende slagen 'n lam en bij den vliet, die 't vluchten gestuit had, was 't 'n onstuimige worstling van bijtende, razende, wringende, reutlende dieren.

Het woud was dien morgen 'n puinhoop.

De lucht kleurde nog rood, toen de zon al weer scheen.

Maar 't Wonderhok stond lief en knus overeind.

SPROOKJE VAN 'T LICHTENDE HART

Daar was 'ns 'n man, die bij 'n kindergrafje met dierlijke drift tegen den bevroren voorjaarsgrond had geraasd. Van 'n leelijk jongske met stukkende schoenen en altijd afzakkende kousen had-ie zoo schrikkelijk veel gehouen, dat-ie zich de haren uit 't hoofd trok, 't gelaat met de dolle vuisten bebeukte en als 'n waanzinnige kermde en vloekte, toen 't kistje aan vier kleuters van touwen in de aarde zakte.

Dagen en nachten lei de man voor den kerkhofmuur.

Soms, bij 't luiden der torenklok, liep-ie met gebalde knuisten en 'n grimmig verwrongen mond naar de plek, waar tusschen de kluiten aarde jonge grassprietjes begonnen te tieren en dan keek-ie met snuivende verwoedheid naar de wolken en den hemel, of daar iemand woonde, die 'm kwaad had gedaan — soms zat-ie uren en uren naar 't klein-houten bordje te staren en de doodgraver wekte 'm dan en sloot 't ijzeren hek op z'n hielen.

'r Waren oogenblikken dat de man de nagels in 't vleesch groef en zich kreunend de lippen bebeet — en oogenblikken dat-ie zich tegen den kerkhofmuur 't voorhoofd verwondde. Wie 'm troosten wou zag-ie zoo vijandig aan, dat ze bang voor 'm werden.

Maanden leefde-ie zonder aan andere dingen dan de eigen smart te denken. Maar op 'n avond gebeurde iets vreemds. De maan scheen en aan den lichtenden hemel dreven de sterren. Oud, moe en beu van 't leven, boog de man zich diep over 't water, dichter en dichter, tot-ie z'n spiegelbeeld raakte. De maansikkel zilverde als 'n leliekelk tusschen de biezen, halmen, klavers en duikelaars en de sterren glimmerden als strijkende libellen. Toen, terwijl de man haast z'n houvast verloor, vlamde 'n purper-violette streep over 't water. Boven verschoot 'n meteoor, de sneeuw-blanke wolkjes doorsnijdend en nog lang na 't dooven

van 't vurig gevlam leek 'n helder kielzog te deinen. Dat was boven. Benee, bij 't geritsel der lissen en biezen, bewreef de man zich de handen omdat de purperen schijn in 't water nog nabrandde en phosphoresceerde lang na 't gevonk van den meteoor. En voor 't eerst na de dierlijke wanhoop bij 't grafje, weende-ie z'n wrok uit en herkreeg-ie 'n zoo wonderlijke kalmte en berusting, of 'm niets was gebeurd. Z'n hart, dat al dien tijd niet te dragen van zwaarte geweest was, dat-ie als 'n drukkenden ballast met zich rond had getorscht, was plots 'n ding als 'n zeepbel — en in z'n uitgeweende oogen rees 'n glans als van dauwdrupplen in zonlicht. Nog eens keek-ie naar den muur van 't kerkhof met de klimopranken en wingerdstengels, de wijnstokken en kamperfoeliestruiken, toen met 'n veerkracht en blijmoedigheid als-ie van af den dag bij 't grafje niet meer gekend had, stapte-ie den weg naar de stad en de menschen langs.

Op 't erf van 'n boerderij zat 'n vrouw.

Toen ze den man hoorde stond ze op, keek teleurgesteld over de schutting. En omdat 'n kind in 't huis klaagde en huilde, riep ze ruw of 't uit was met 't gebler.

„Ik heb dorst," zei de man: „mag ik wat drinken?"

„Nee — zóó laat in den avond geef ik je niks," zei ze eerst, maar toen ze 'm zag van dichtbij, dee ze de deur open en met 'n glas in de hand kwam ze terug.

Hij dronk langzaam slok voor slok, of-ie nog nooit zulk water geproefd had, en als de stem van 't drensende kind door 't bovenvenster opklonk, keek-ie de vrouw enkel aan.

„As je afgebeuld ben van 't werken op 't land mot je dàt net nog hebben," zei ze snauwend-opstandig.

„Hoe oud is-ie?" vroeg de man en z'n stem was zoo stil als 't schuren der blaren op 't donkere erf.

„Vier," zei ze norsch: „... 'k heb 'r zes... Je slooft je kapot en as 't nacht is mot je nòg met ze rondspringen... Je zou 'm 'n pak geven, de rakker..."

Dan, bij 't glimlachend zwijgen van den vreemde, verlegen, houdingloos, vouwde ze 'r handen over 't schuttinkje. Ze wist niet waarom ze ineene onzeker dee, wat 'r overkwam en waarom 'r oogen vochtig aanvoelden — ze ademde zwaar en staarde

naar 't schaduwgestoei van de blaren in den wijd-dampenden maanschijn. Hij, met den vroeg-verweerden kop met 't al-grijzend haar, keek met de groote, zwarte oogen naar 't melkwit kozijn en de paarslichtende ruitjes. Ze zwegen en 't kind klaagde zachtjes.

„De mannen loopen d'r uit," sprak ze of ze zich móést verdedigen, of z'n geluister zonder één woord 'r 't getuigen opdwong: „...de mannen zoeken d'r vrinden in kroegen en ons schepen ze op met de kinderen! 'k Had 't motten weten!... Me lenden doen pijn van 't bukken bij 't rooien... En nou 't gegrien van 'n jongen, die 't verdraait alleen in 't donker te slapen..."

„Of 'n kind lacht of huilt," zei hij zacht: „wat doet 't 'r toe — als 't maar lééft..."

„Wat zeg-ie? Wat meen je," vroeg ze verwonderd en in 'r stem groeide iets van stroeve beklemming.

„Ik heb ook eens 'n kind gehad — g e h a d —", glimlachte hij rustig: „'t heeft ook in den avond gehuild — toen is 't met bloote voetjes zingend naar de wolken geklommen..."

'r Oogen spalkten van schrik. Eerst had ze lust om te kijven, liep ze nijdig tot bij de bank voor de deur, toen schopte ze 'r klompen uit, en op 'r kousen haastte ze omhoog naar 't omgewoeld bedje. Hij lachte en wachtte. Met 't kind dicht tegen zich aan in 'n deken, kwam ze terug in den zomersche nacht.

„Daar dan, bengel en deugniet," verweet ze met teeder gebaar: „ben je nou in je sas?"

't Jongske kraaide van pret nou 't niet meer alleen lag en 't angstige gonzen der muggen niet hoorde en de klein-tengre hand wees naar de borst van den vreemde, waar 'n lamp als 'n gloeilicht zoo aarzlend heusch en waarachtig opvlamde.

„Goeien nacht," zei de man.

„Goeien nacht," zei de vrouw.

En terwijl-ie langs de knotwilgen verder wandelde, zoende ze 't voorhoofd van 't jongske en zong 'm in slaap.

Dicht bij de stad stond-ie stil.

Geleund tegen 'n boomstam, de voeten in de voren van den weg, zong 'n arbeider, lallend en dronken.

Zwijgend ging de man naast 'm zitten en stak 'n klaproos tusschen de lippen.

„Het is zoo," praatte de ander: „dat as je véél borrels drinkt je de dingen dubbel ziet en je wijzer ben as 'n ander... Maar je mot maat weten te houen... Zakt 't dubbele dan mot je nòg ergens anleggen... Zie je meer as 't dubbele dan mot je wat wachten..."

„Ja, ja," glimlachte de vreemde.

„Ik heb," redeneerde de dronken man dof: „...ik heb vroeger geen drank motten hebben, want in de drank zit de duivel — dat was vróéger — veel vroeger — maar as je met 'n nest kinderen blijft zitten en je 't tòch niet bolwerkt, hoe je ook wurmt — dan zeg ik: de duivel is lang zoo kwaad niet as ze 't wijs willen maken — is je dat duidelijk?"

„Ja, ja," zei de vreemde en z'n vingers lei-ie op de hand van den man, die de drinkkan vasthield.

„Verdijd, wat ben jij koud," zei de dronkelap en met schuwe lodderoogen keek-ie z'n buurman aan.

't Maanlicht dreef door de takken der struiken en heesters, spon 'n zilvrende nimbus om 't grijze haar van den vreemde. En z'n glimlach leek zoo zacht en weldadig dat de man bij den boomstam of-ie wilde of niet, om moest kijken om te zien waarom en om wàt de ander zoo wonderlijk lachte. De kan ontglee aan z'n hand en de jenever klukte in den dorstigen mond van de altijd gretige aarde.

„Lach jij toejoer?" vroeg-ie toen simpel: „ik heb 't in geen maanden gedaan..."

„Ja, ja," knikte de vreemde.

„Omdat 'k geen eten voor m'n kindren heb, heb 'k in de herberg 'n halve liter geborgd... Zou jij dan lachen òf drinken?"

„Of 'n kind honger heeft," sprak fluistrend de man met de zwarte, groote oogen: „wat doet 't 'r toe — als 't maar lééft..."

„Dat zeg jij..." antwoordde de man, en z'n hoofd begroef-ie met grommend gezucht in de maanbleeke kom van z'n handen.

De wind blies in de struiken en schudde de blaren en in de eenzaamheid boven floot 'n nachtegaal liedje na liedje. 't Werd zoo stil, dat je 'n traan had kunnen hooren vallen. Toen, na

'n poos, rekte de arbeider zich uit. Gebukt en baloorig stapte-ie voort naast den zwijgenden vreemde. En ging 'm voor naar de stad, waar de lantaarns in de straten brandden. Het was in 'n achterbuurt dat ze door 't raam van 'n gelijkvloersche kamer keken. 'r Klonk 't rustig geadem van slapende kindren. Een meisje, 't oudste, zat op, bang voor 't uitblijven van vader, nou moeder voor kort 't huis uit was gedragen. Voorzichtig, om de kleintjes niet wakker te maken, schoof ze 't venster op, zei „dag, vader, waar bleef je zoo lang? 'k Dorst niet te slapen..." en met 'n lach van verbazing staroogde ze naar den vreemde, die 'n licht onder z'n trui scheen te dragen.

„Genacht," zei de vreemde.

„Genacht," zei de ander. De deur sloeg achter 'm dicht en even later kwijnde 'n lamp achter witte gordijnen.

Verder ging de man, die bij 't water den glans van 'n meteoor had gezien. Hij liep zoo jong en zoo sterk of-ie nooit bij 'n grafje geraasd had en of 'r geen grafjes waren.

De zon klom aan den hemel. Op 'n bank van 't Park zat 'n vrouw. Ze hield de oogen gesloten en de handen futloos gevouwen. 'n Tasch lei naast 'r of ze op reis moest.

„Ben je moe?" vroeg hij zacht.

„Nee," antwoordde ze of ze 'm kende: „...maar ik ga nooit meer terug..."

„Waarom?" zei hij weer: „was 't zoo erg?"

„We leven als vreemden," praatte ze smartlijk: „Ik hou niet van hem — en hij niet van mij... Waarom zullen we ons 't leven verbitteren? Dat is de beste oplossing... Ik ga nooit meer terug..."

„Ach, ach," glimlachte hij: „en 't kind?"

„Dat heeft mij niet meer noodig..."

„Ach, ach..."

„'t Hoort elken dag dingen die 't niet moet hooren... 't Is altijd bij ruzie en kwesties... Nou krijgt 't vrede..."

„Of 'n kind vrede heeft of niet," zei hij, de kiezelsteentjes met z'n spelenden voet verschoppend: „...wat doet 't 'r toe — als 't maar lééft..."

„Is 'r dan iets?" vroeg ze schrikkend.

„Nee," sprak hij met den bizarren glimlach, die 'm niet meer verliet: „...maar 'k heb 'n speelsch jongske gekend, dat op 'n dag als vandaag zonder hulp van vader of moeder naar 't sterrenland is gegaan en z'n weg niet terugvond..."

Met 't hoofd in de handen begon ze te snikken. Hij knipte de tasch open, lei de dingen die ze gepakt had, naast 'r neer en liet 'r alleen.

Van achter de struiken wachtte-ie af wat ze dee. Lang zat ze stil. Toen, of ze thuis zat in de rust van 'r kamer, greep ze 'r breiwerk en met nog rooie oogen van 't huilen, bewoog ze de naalden rap heen en weer voor 'n kousje met 'n poppevoet. Ze breide voort zonder op te zien, zonder 't gekwijn van 't lichtje bij de struiken op te letten. En toen de groote klok sloeg, stond ze op, stak de naalden door de knot sajet, en met slentrende passen ging ze over 't grintpad naar de stad.

Dagen, nachten en weken bewoog zoo de man in de volte der menschen.

Waar-ie kwam keken de vrouwen 'm met verheugenis na, en de kindren, die eerst angstig weken, drongen te hoop om 't wonderspeelgoed van 'n hart-met-'n-lichtje te zien. De brutaalste en ondeugendste bengels werden bleu en gehoorzaam, wanneer de man in hun buurt nederhurkte. Ze kropen dicht op 'm toe en deeën zoo luistrend-gedwee of-ie van zwanen en feeën, van kabouters en tooverkasteelen vertelde. Hun oogen dwaalden dan van 't zeegroene lampje naar de wolken, die marmeren zuilen en marmeren treden leken te hebben. En 's avonds, als de zon, moe van 't gestoei aan den hemel, in 'r bed van peluw en donsveeren stapte, bleven ze hunkerend kijken naar 't wiegelend sterretje boven 't tikkend horloge en naar de wei in de luchten, waar jongens en meisjes bij den Grooten Beer en den Eenhoorn, den Stier en den Walvisch krijgertje speelden.

Sliepen de kindren eindelijk, dan sloop-ie rond van huis naar huis, van herberg naar kroog, en waar-ie neerzat, waar-ie 't lampje liet schijnen, deeën de groote menschen bezorgd, liepen ze trappen op om aan deuren te luistren, schudden ze hoofdkussens op, of glimlachten ze bij 't werk. Dat waren dan telkens glimlachen van luistering of van 't herzien van iets liefs.

Moeders konden 't verstelgoed in den schoot laten rusten en op dezelfde manier als de kinders voor zich uit zitten staren. 'r Waren kerels, grof en zwaar, die de halfvolle pijpen uitklopten, en zich op d'r teenen over 'n ademend mondje heenbogen. 'r Waren duur-aangekleede vrouwen in felverlichte café's, die plots stil werden en zich schaamden luidruchtig te doen en met mekaar begonnen te fluistren. 'r Waren mannen, die met gebalde vuisten d'r wrok luchtten en in drankwoede glazen stuk smeten en even later sullig en tam 'n afgezakt dekje zoo voorzichtig, of 't porcelein was, tusschen de spijlen van 'n bedje stopten. 'r Waren menschen, die hun kindren hadden verlaten, en in donkere hoekjes naar 't paars-violette gebeef van 't lampje keken en zich dan met trillend-zotte lippen inhielden om niet hardop te huilen. 'r Waren vrouwen, die tot diep in den nacht, aan jurkjes en rokjes werkten, omdat ze 'n slecht geweten hadden en zuinigjes geld spaarden voor 'n pop of 'n bouwdoos.

Dat dee de man met 't lichtende hart.

Waar-ie verscheen, waar z'n zwijgen 'n vriendlijke stilte gaf, kregen de weezen zelfs ouders en voelde elk mensch dat-ie 'n kind had.

Op 'n dag werd dat anders. Er was 'n vrouw, die ook bij 'n grafje gestaan had. Ze was gek van verdriet en verwenschte 'n elk om zich heen. Voor niets had ze belangstelling. Ze ging met 'n dood hart aan den arbeid, sprak met 'n dood hart, bad met 'n dood hart, sliep met 'n dood hart. Ze keek niet op van 'r werk, keek niet rond in de straten, keek niet naar de zon en niet naar de maan.

„Je mag zoo niet zijn," zei de man nog zachter dan anders: „'r zijn méér kindren op de wereld en ieder kind is 'n kind van jezelf..."

Ze lachte vijandig. Ook toen-ie fluisterend praatte van 't jongske dat naar de wolken klom en bij 't spelen in 't hemelruim den weg kwijt was geraakt. En toen 't donkerder werd en 't lampje, dat zoovelen 'n troost was geweest, dauw-flonkerend scheen, had ze zulke dikke tranen in de oogen om 't eigen verlies, dat ze niets zag, niets wilde zien. Omdat-ie meelij met 'r had, bleef-ie bij 'r, eerst 'n dag, toen 'n week, toen 'n jaar. Soms

liepen ze hand in hand in de eenzaamheid buiten. Soms sloten ze zich op en keken mekaar in de oogen. En ze lachten zoo luid dat slapende kindren 'r wakker door worden. En op 'n dag waren ze met hun drieën, hij, zij en 'n monter jongske. Maar làng voor dien tijd had de vrouw met 't doode hart 't lichtende lampje gedoofd, omdat 'n man enkel van één vrouw en van één eigen kind houen mag. Anders is-ie geen vader.

In deze serie zullen o. a. verschijnen:

Dodinette – De Complimenten van Henk / Voetje – Zalig dagje buiten – Carnegie / Pour tant d'amour – Eerste Kus – Het Geschenk / Het Raadsel – Schaduwspel – Klein Verraad / Van Liefde en tanden – Eerste Geschenk I/II / Open brief aan een dief – Zomernacht – Fata morgana

WILT GIJ ONTSPANNING?

LEES DAN EENS ONZE GEÏLL. NOVELLEN-SERIE VAN

„AVONTUUR EN MYSTERIE"

Prijs f 0.35

De Gestolen Gouvernante door Seton Cross
Het geheim v. d. Vergift-Ring door Hargreaves
Een Gevaarlijke Onderneming door Ralph Sterling
Een Verkochte en betaalde vrouw door Ceril Hougston
Het Geheim v. h. Woonschip door Bruce James
De Spion door Beatrice Graham
Het Gestolen Diamanten Halssnoer door Fl. Hodgkinson
Een Gevaarlijk Reisje door Vere Campbell
Valsch Beschuldigd door Everett Green
Gered uit de handen van een koppelaarster door Frank Everton
Gewetenswroeging door Frances Brown
Zijne Geheime Vrouw

De 95 cents Spannende Roman-Serie

E. Phillips Oppenheim, **De Hand der Tragedie**
E. Phillips Oppenheim, **Het Geheim van Bernard Brown**
Guy Boothby, **Een Wanhoopsdaad**
Guy Boothby, **Het Egyptische Monster**
Hawley Smart, **Valsche Kaarten**
Hawley Smart, **De Fatale 13 Negens**

WILT U FILM-ACTEUR (ACTRICE) WORDEN?

Een hoogst interessant werkje, niet alleen voor hen die voornemens hebben voor de film te willen werken maar ook voor iedereen die wel eens weten wil hoe dat filmen eigentlijk gebeurt.

Prijs f 1.25

★

MODERN-BANDIETISME

Hoe ze Berooven, hoe ze Moorden

door

VILLIOD

Intern. DETECTIVE

Geautoriseerde vertaling van Jhr. R. H. G. Nahuys

Een buitengewoon werk waarin de psychologie van den misdadiger wordt geanalyseerd. Tevens doet de schrijver een weldaad met zijn werk omdat hij ons den weg wijst hoe men aan het schrikbewind der misdaad kan ontkomen.

Prijs f 1.90

Bovenstaande uitgaven zijn in een schitterende kleuren-omslag uitgevoerd

Alom verkrijgbaar

N. V. A. W. SEGBOER'S UITGEVERS-MAATSCHAPPIJ

HAAG

Heyermans' Camera

Levens-schetsen

door

Herman Heyermans Jr.

(S. Falkland)

Juweeltjes van Literatuur

die men telkens zal herlezen en inleven. Het zijn korte diepergaande meesterstukjes zooals wij er in onze literatuur niet veel kunnen aanwijzen.

Prijs per deeltje f 0.25

Dodinette
Het Raadsel
Pour tant d'Amour
Angstig geheim achter het bed
Van Liefde en tanden
Open Brief aan een Dief
Voetje
Intiem Diner
Hoog Bezoek
Vrede-stichter
Muziek en magere lapjes
Kiekjes uit een stil straatje
Dubbel Graf

Ieder deeltje staat op zich zelf.

201037_025

heij011came05

Camera. Levensschetsen: Angstig geheim achter het bed